

Світлана Ваєриш

КОВЕЛЬСЬКІЙ ШКОЛІ МИСТЕЦТВ – 60 РОКІВ

Ухвалою Ковельської міської Ради № 156 від 10 квітня 1956 р. в Ковелі була відкрита Дитяча музична школа. 1 вересня 1956 року поріг школи переступили 60 учнів, які розпочали навчатися гри на фортеп'яно, скрипці, акордеоні, баяні та домрі. Викладацький колектив складався з шести педагогів: Т. М. Гнезділова (клас фортеп'яно), Є. Ю. Мартинюк (клас музичної літератури), Д. С. Ласка (клас сольфеджіо), С. Ф. Нех (клас скрипки), Л. І. Варфоломєєв (клас акордеону та баяну), а перший директор школи О. А. Морозов займався організаційними та господарськими справами. Спочатку заняття проходили у двох невеликих класах загальноосвітньої школи. В подальші роки школа неодноразово змінювала свою адресу. Не завжди це були зручні для навчання приміщення, але школа продовжувала працювати. В 1967 році, завдяки старанням тодішнього директора Тамари Гнезділової, школа нарешті отримує власне двоповерхове приміщення, у якому знаходиться донині.

Тамара Гнезділова,
директор школи
1957–1970 рр.,
викладач класу
фортеп'яно

Перші викладачі школи

Урок сольфеджіо.
Викладач Є. Мартинюк, 1958 р.

Урок хору веде викладач Д. Ласка, 1958 р.

Формування школи було не простим, відчувався брак викладачів. Тому 1958 року директор школи Тамара Гнезділова самотужки їде на пошуки молодих викладачів по всій Україні та запрошує їх на роботу до Ковеля. Згодом до колективу школи долучаються Феодосій Майданський (клас акордеону, баяну), Михайло Тлумак (клас скрипки), Микола Герес (клас акордеону, баяну). Єва Мартинюк згадує: «і закипіла робота в школі [...] Фундатором скрипкової музики на Волині став Михайло Тлумак, який разом з Феодосієм Сидоровичем Майданським ставлять оперу «Коза-Дерева» М. Лисенка у супроводі інструментальної групи, яка згодом перетворилася на симфонічний оркестр. Засновником оркестру був Петро Лістовський, а далі – заслужений працівник культури України Микола Герес. Звання «Народний» самодіяльний симфонічний оркестр отримав у 1981 році. Тричі ставав лауреатом телефестивалю «Сонячні кларнети», нагороджений золотою медаллю Всесоюзного фестивалю народної творчості. Варто відзначити, що в той час симфонічний оркестр Ковельської школи був єдиним на Волині.

Диригує Микола Герес

З перших років свого існування школа приділяла велику увагу культурно-просвітній діяльності. У 1959 році при школі створюється міський університет культури, організатором та ректором якого була Валентина Ксенофонтівна Кривушенко (Большакова), викладач класу домри. Університет функціонував на громадських засадах, провадив активну просвітню діяльність у місті. Звіт роботи університету охоплює 156 лекцій та аудиторію понад 5 тисяч слухачів. Валентина Кривушенко притримувалась думки, що мистецтво та музика повинні служити народові, сприяти його духовному розвитку. Палкий прихильник поезії, вона завжди творчо підходила до своїх лекцій-концертів, була взірцем для колег.

У наступні роки в школі з'явилися нові культурно-просвітні осередки. Так, у 80-х роках при школі діяла дитяча філармонія під керівництвом Ольги Коптюк, викладача класу фортеп'яно. Філармонія організувала вечори фортеп'яної музики, театралізовані вистави, святкування Новорічних, Різдвяних свят та інших свят і подій. У 1990 році викладач Надія Мамітова заснувала товариство «Спадщина», метою якого була пропаганда українського національного мистецтва, пошук та збереження самотутніх зразків народної творчості волинського краю.

У 1991 році за участі товариства у Ковелі було проведено Перший міжнародний фольклорний фестиваль, приурочений до 120-ї річниці з дня народження славетної доньки волинського краю Лесі Українки. На фестиваль завітали гості з Югославії, Польщі, Італії. Другий фестиваль, який відбувся у 1995 році, приймав фольклорні колективи з Греції, Німеччини, Югославії.

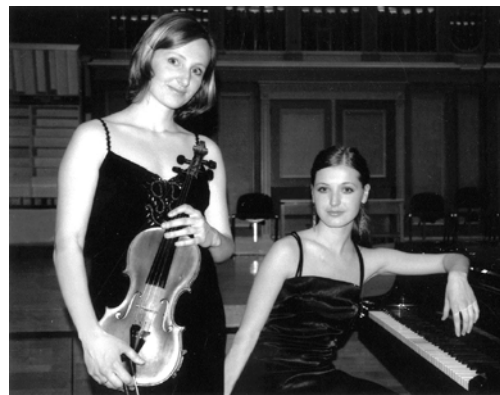

Валентина Кривушенко
(Большакова),
засновник університету
культур і викладач
класу домри

Щоріч школа зростала, поширювалась її популярність у місті, збільшувалась кількість учнів та викладачів. Було відкрито кілька філій, новий корпус. У 1991 році запроваджується клас живопису та хореографії, і 1996 року навчальний заклад отримує статус школи мистецтв. На 2016 рік в школі налічується понад 600 учнів, 60 викладачів, 2/3 яких є випускниками Ковельської школи.

Фортеп'яний відділ є найчисельнішим у школі. Вагому роль у формуванні відділу відіграли Т. Гнезділова, Л. Погорелій (Цибере), випускниця Ужгородського музичного училища, яка тривалий час завідувала відділом, виховала плеяду талановитих музикантів. Нині на відділі працюють викладачі-методисти Наталія Тишик, Тетяна Савич, Валентина Скрипіна, яка очолює відділ вже протягом 30 років (з 1986 р.).

Відділ пишається своїми випускниками. Сестри Раїса та Олена Жунке, які навчались в класі Н. Тишик (Олена навчалася грати на скрипці в класі М. Тлумака та Т. Корневої), згодом Олена закінчила Київську музичну академію та консерваторію в Любеку (Німеччина), а Раїса – консерваторію в Любеку та Цюріху (Швейцарія). Сьогодні проживають у Швейцарії, є солістками Національного симфонічного оркестру в Цюріху та Санкт-Галлена. Як дует "Дуо Жунке" гастролювали в Естонії, Австрії, Франції, Швейцарії.

Олена та Раїса Жунке
(дует «Дуо Жунке», м. Цюріх, Швейцарія)

Михайло Тлума́к,
Заслужений працівник
культури України

Струнно-смичковий відділ користується великою популярністю в школі. Його засновником був Степан Федорович Нех. У 1959 році, після закінчення Дрогобицького музичного училища, до школи приїжджає Михайло Григорович Тлума́к. Талановита, музично обдарована людина, в родині якого з покоління в покоління передавалась любов до скрипки. Протягом 1970–1985 рр. він очолював струнно-смичковий відділ. Високої оцінки заслуговує його праця з оркестром народних інструментів. Під керівництвом Михайла Тлумака оркестр здобув чимало нагород на обласних та всеукраїнських конкурсах і фестивалях. Натхненна, творча людина, він надалі продовжує виступати у складі різних ансамблів та музичних колективів міста. У 2013 році йому присвоєно почесне звання Заслужений працівник культури України.

Невтомною є діяльність викладача Тетяни Корневої, яка очолює струнно-смичковий відділ з 1985 року. Вона виховала багатьох талановитих музикантів. Особливо цікавою є її праця з камерним оркестром «Квінта», засновником та керівником якого вона є. Оркестр існує понад 10 років і гідно представляє Ковельську школу як в Україні, так і за кордоном. «Квінта» провадить активне концертне життя, приймає участь у різноманітних фестивалях, конкурсах, щороку проводить благодійні концерти. У 2015 році колектив став лауреатом Всеукраїнського відкритого фестивалю-конкурсу оркестрів «Яскрава Симфонія Прикарпаття» в Трускавці.

Камерний оркестр «Квінта» (керівник Тетяна Корнева)

Чимало вихованців відділу присвятили своє життя професійній музиці, прославляють Україну на міжнародній арені. Наталія Борисюк, випускниця класу Тетяни Корневої, оминаючи навчання в музичному училищі, одразу вступає до

Львівської національної музичної академії ім. М. Лисенка, де навчалася у професора Орести Йосипівни Когут. Після закінчення Академії у 2009–2012 рр. була концертмейстером і солісткою Львівського симфонічного оркестру, співдиректором Львівського міжнародного музичного фестивалю «Імпровізація». У складі львівського струнного квартету «Зевс» (перша скрипка) здійснила Міжнародний тур та запис диску. З 2013 року виступає у складі струнного тріо «Granados» та фортеп'яного дуету «Leopolis». Проводить диско- та радіозаписи. Нині, проживаючи у Барселоні (Іспанія), працює як концертмейстер та солістка симфонічного оркестру OSCB (Orquestra de la Societat de Concerts de Barsezona) і філармонічного оркестру «Iberica». З 2014 року – викладач та завідувачка кафедри струнного відділу Міжнародної музичної академії Барселони AIMB (Academia Internacional de Musica de Barcelona). Входить до складу ансамблю сучасної музики «Barcelona modern project».

Наталія Борисяк

Відділ народних інструментів представлений класом акордеону та баяну. Першими викладачами були Авенір Варфоломеєв, Микола Середенко та Віктор Ніщета. Яскравий слід у створенні відділу залишив Феодосій Майданський – патріарх музичної родини Майданських. За його участі у Ковелі вперше були поставлені «Лісова пісня» Лесі Українки, «Наталка-Полтавка» Миколи Лисенка, «Запорожець за Дунаєм» Семена Гулака-Артемовського та інші п'єси українських класиків.

Ансамбль народних інструментів «Награш» (керівник Віталій Зінчук)

У 2016 року свою 40-річну творчу діяльність відзначив нинішній керівник відділу Віталій Зінчук. Невтомний музикант і організатор, очолює кілька музичних колективів, серед яких оркестр баяністів, ансамбль народної музики «Награш» та

дитячий ансамбль народної музики «Веретено». Останній є лауреатом обласних конкурсів «Волинська весна», «Калинова сопілка» та міжнародних змагань «Поліське літо з фольклором». Народний самодіяльний ансамбль «Награш», створений 1979 року Віктором Зінчуком, неодноразово представляв українське мистецтво за кордоном, отримав чимало нагород на міжнародних фольклорних фестивалях в Югославії, Голландії, Греції, Польщі, Італії.

У 1991 році, під час аудієнції у Папи Івана Павла II в Ватикані, ковельські музиканти виступили перед багатотисячною аудиторією, яка аплодувала їм стоячи. Папа Іван Павло II привітав музикантів українською мовою. Ці хвилюючі моменти, згадують учасники ансамблю, не можливо забути.

Струнно-народний відділ, який також розпочав свою історію з заснування школи, сьогодні представлений класом домри, бандури та гітари. Спочатку був відкритий клас домри та балалайки, де викладали Валентина Кривушенко та Олена Остапчук. Трохи згодом до них приєднується Лілія Майданська-Коротій, яка створила клас бандури. У 1969 році в Ковельську школу приходить Надія Семенович (Маслечко), яка виховала плеяду талановитих музикантів, очолила ансамбль бандуристів, з яким неодноразово виборювала призові місця на різних конкурсах. Серед кращих учнів її учнів – Надія Балака, викладач бандури Ковельської школи мистецтв з 1974 року; Світлана Мирвода (Оліщук), Заслужена артистка України, у 1985 році закінчила Львівську консерваторію ім. М. Лисенка, працювала в академічному оркестрі Українського радіо, випустила кілька пісенних альбомів та дисків, є членом об'єднання «Волинське братство»; Тетяна Смолярчук (Симонік), Заслужений працівник культури України. Справу своїх викладачів продовжує випускниця класу Н. Балаки Алла Куцевич, яка організувала ансамбль бандуристів та веде клас бандури у Канаді.

Світлана Мирвода
(Оліщук), Заслужена
артистка України

Ансамбль
«Subito»
(керівник
Владислав
Скрипін)

Славу відділу приніс оркестр народних інструментів. Заснований у 1958 році викладачем класу домри Оленою Остапчук, з 1963 по 1993 рік знаходиться під керуванням Михайла Тлумака, завдяки діяльності якого оркестр досягнув вагомих професійних результатів, неодноразово виборював перші місця на обласних та республіканських конкурсах. У 1994 році оркестр очолила Ніна Самусік. За 22 роки її керування колектив отримав шість гран-прі обласного конкурсу «Калинова сопілка».

Приємно відзначити, що молоде покоління викладачів творчо підходить до навчального процесу. У лютому 2016 року на відділі з'явився новий ансамбль «Subito», керівником якого є Владислав Скрипін, викладач класу гітари. Він згуртував учнів та випускників свого класу, з якими популяризує мистецтво фламенко, дає концерти естрадної та рокової музики.

Духовий відділ Ковельської школи розпочинав діяти з 1967 року. Його засновником був Іван Попеску, викладач класу труби та фаготу. Учасник бойових дій Другої світової війни, нагороджений багатьма орденами та медалями за бойові заслуги, зустрівши Перемогу у Берліні, він зберіг енергійність та творчий запал. Без духового оркестру Івана Попеску не обходилась жодна урочистість у Ковелі.

Іван Попеску, викладач класу труби

У 1968 році на відділі відкривається клас валторни, перший на Волині, який очолив Володимир Юрченко. Згодом розпочинає діяти клас кларнету та флейти Сергія Литвина. На сьогоднішній день відділ представлений класами труби, валторни, тромбона, туби, флейти, кларнету, гобою, саксофону, сопілки та ударних інструментів. Відділ є найкращим в області, протягом багатьох років поспіль вибрює перехідний кубок «духовиків» Волині. На чолі відділу понад 20 років стоїть Микола Пірожик, який користується заслуженим авторитетом серед викладачів та учнів школи. З його класу вийшло чимало талановитих музикантів, серед найкращих саксофоністка Ольга Карась, яка після закінчення Київської музичної академії ім. П. Чайковського провадить активне концертне життя за кордоном, є лауреатом Міжнародних конкурсів.

Ольга Карась

Говорячи про досягнення випускників Ковельської школи мистецтв не можливо оминати ім'я ще однієї зірки. Віктор Мостика, якого Ніна Матвієнко назвала українським Робертіно Лоретті, своє сходження до музичного Олімпу розпочав як п'яніст у класі Ніни Ільєнко. Згодом займався вокалом у Георгія Максименка у Волинській філармонії в Луцьку, а з 2006 року є учнем Володимира Гришка у Міжнародній школі оперного мистецтва в Києві. Віктор переможець багатьох всеукраїнських та міжнародних конкурсів: «Золота підкова», «Крок до зірок» 2004–2006 рр., «Країна зірок» 2006 року, де виконав славнозвісну пісню «O sole mio». Влітку 2007 року представляв культуру України у Франції. Під час фестивального турне цією країною виступив з концертами у 34 містах! У 2008 році Віктор отримав найвищу дитячу нагороду Президента України «Зірка України. Феномен року». 2009 року став учасником туру «Обличчя нової опери». Співав на одній сцені з багатьма відомими співаками, як Тамара Гварцителі (Грузія), Маркіта Лістер (США), Лассе Саген (Норвегія), Кармелло Карузо (онук Енріко Карузо, Італія), Робертіно Лоретті (Італія). Сьогодні Віктор студент музичного факультету Київського національного університету культури і мистецтв. У 2016 році презентував свій альбом «Шлях», для якого записав кілька власних пісень.

Робертіно Лоретті та Віктор Мостика

60 років Ковельської школи мистецтв вже стали історією. Але в пам'яті нових поколінь лишатимуться імена піонерів своєї справи, завдяки яким школа досягла певних висот і надалі відкриває нові музичні таланти.

